

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการค้นเรื่องที่ผู้บรรยายการและที่ชั้นหนังสือ ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมการค้นเรื่องของนักศึกษาโดยใช้บัตรเรื่อง ในด้านลักษณะของคำที่ใช้ค้น ขั้นตอนการค้น เวลาที่ใช้ ปัญหาและอุปสรรค
2. พฤติกรรมการค้นเรื่องของนักศึกษาโดยค้นที่ชั้นหนังสือ ในด้านข้อมูลที่นำมาใช้ ค้น ขั้นตอนการค้น เวลาที่ใช้ ปัญหาและอุปสรรค

สมมติฐาน

1. การคิดคำค้นเรื่องในครั้งแรกของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นศัพท์อิสระมากกว่า ศัพท์ควบคุมที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง
2. นักศึกษาที่ใช้บัตรเรื่องส่วนใหญ่ค้นเรื่องเพิ่มเติมจากการค้นที่ชั้นหนังสือ
3. ชื่อเรื่องของหนังสือที่นักศึกษาเลือกส่วนใหญ่เป็นคำที่ตรงกับคำซึ่งใช้ค้นครั้งแรก
4. นักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการคิดคำค้นซึ่งเป็นหัวเรื่องมาตรฐานตามที่ห้องสมุดใช้
5. นักศึกษาไม่พบหนังสือที่ต้องการเนื่องจากขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุด
6. นักศึกษาประสบความสำเร็จในการค้นเรื่องโดยใช้บัตรเรื่องและการค้นที่ชั้นหนังสือในระดับปานกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ที่ต้องการค้นเรื่องที่ผู้บรรยายการและไปค้นหนังสือที่ชั้นจากห้องสมุดคณะที่นักศึกษาสังกัด จำนวน 150 คน จาก 5 คณะ คณะละ 30 คน ได้แก่ คณะ

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบบ สัมภาษณ์แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและวัตถุประสงค์ในการค้น

ตอนที่ 2 การค้นเรื่องโดยใช้บัตรเรื่อง ประกอบด้วย เรื่องที่ต้องการค้น ลักษณะของ คำที่ใช้ค้น ขั้นตอนการค้น เวลาที่ใช้ค้น

ตอนที่ 3 การค้นที่ชั้นหนังสือ ประกอบด้วย ข้อมูลที่นำมาใช้ค้น ขั้นตอนการค้น เวลาที่ใช้ค้น

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการค้น

ตอนที่ 5 ความสำเร็จในการค้น และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย แจกแจง ความถี่ และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและวัตถุประสงค์ในการค้น

1.1 สถานภาพของนักศึกษา

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 150 คน จำแนกตามคณะ 5 คณะ คณะละ 30 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต จำนวน 115 คน เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิต ศึกษา จำนวน 35 คน นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จำนวนสูงสุด 28 คน จะมีจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนต่ำสุด 2 คน และในทางกลับกันนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจำนวนสูงสุด 15 คน จะมีจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจำนวนต่ำสุด 15 คน

1.2 วัตถุประสงค์ในการค้นเรื่อง

วัตถุประสงค์ในการค้นเรื่องของนักศึกษาจำนวนสูงสุด 72 คน (48.00 %) ค้นเรื่องเพื่อประกอบการเรียน รองลงมา จำนวน 54 คน (36.00 %) ค้นเพื่อทำรายงาน

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต จำนวนสูงสุด 60 คน (52.17%) มีวัตถุประสงค์เพื่อ อ่านประกอบการเรียน รองลงมา 41 คน

(35.65 %) ติดตามเรื่องที่สนใจส่วนตัว ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน 40 คน (37.78 %) เพื่อทำรายงาน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนสูงสุด 15 คน (42.85 %) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำวิทยานิพนธ์ รองลงมา 14 คน (40.00 %) เพื่อทำรายงาน

2. การค้นโดยใช้บัตรเรื่อง

2.1 เรื่องที่ต้องการค้น

ในการศึกษาเรื่องที่ต้องการค้นพบว่า นักศึกษาค้นเรื่องจำนวน 150 เรื่อง จำแนกเป็นการค้นเรื่องภาษาไทย และภาษาอังกฤษจำนวนเท่ากัน คือ 75 เรื่อง ในจำนวนนี้ นักศึกษาค้นเรื่องตรงกัน จำนวน 15 เรื่อง โดยเรื่องที่มีนักศึกษาค้นตรงกันจำนวนสูงสุดเท่ากัน 3 คน ได้แก่ เรื่อง การบริหารงานด้านอาชีวศึกษา คอมพิวเตอร์ Interior design และ Restaurant

เมื่อพิจารณาตามคณะและระดับการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญา บัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ระบุเรื่องที่ต้องการค้นตรงกัน จำนวนสูงสุด 9 คน ในจำนวนนี้ นักศึกษาจำนวน 1 คน ค้นเรื่องตรงกับคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม รองลงมา จำนวน 8 คน เป็น นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในจำนวนนี้ นักศึกษา 2 คน ค้นเรื่องตรงกับนักศึกษาคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และอีกจำนวน 1 คนเท่ากัน ค้นเรื่องตรงกับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการ- เกษตรและคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวนต่ำสุด 2 คน เป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร ใน จำนวนนี้นักศึกษาจำนวน 1 คนเท่ากันค้นเรื่องตรงกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ คณะวิทยาศาสตร์ ในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ระบุเรื่องที่ ต้องการค้นตรงกัน จำนวนสูงสุด 8 คนในจำนวนนี้ นักศึกษา 1 คน ค้นเรื่องตรงกับนักศึกษาคณะ วิศวกรรมศาสตร์ รองลงมา จำนวน 1 คน เป็นกับนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ส่วน นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ไม่พบเรื่องที่ ต้องการค้นตรงกัน

2.2 คำที่ใช้ค้น

2.2.1 จำนวนคำที่ใช้ค้น

นักศึกษาค้นคำภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวนเท่ากัน คือ 75 คำ นักศึกษาจำนวนสูงสุด 148 คน พบบัตรเรื่องตรงกับคำที่ใช้ค้น ไม่พบบัตรเรื่องที่ตรงกับ คำที่ใช้ค้นจำนวน 2 คน และในจำนวนนี้เป็นการพบบัตรเรื่องจากคำที่ใช้ค้นครั้งแรกสูงสุด 88 คน จากคำที่สองที่ใช้ค้น 42 คน และคำสุดท้ายที่ใช้ค้น 18 คน

2.2.2 ลักษณะของคำที่ใช้ค้น

นักศึกษาส่วนใหญ่ 80 คน (53.34 %) ใช้คำค้นที่มีลักษณะเป็นศัพท์อิสระ และที่เหลืออีก 70 คน (46.66 %) ใช้ศัพท์ควบคุม

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตใช้ศัพท์อิสระ(65 คน) มากกว่าศัพท์ควบคุม (50 คน) ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้ศัพท์ควบคุม (20 คน) มากกว่าศัพท์อิสระ (15 คน)

2.2.3 การคิดคำค้นเรื่อง

จากการวิเคราะห์คำที่ใช้ค้นซึ่งได้แก่ คำที่ใช้ค้นครั้งแรก คำที่สองที่ใช้ค้น และคำสุดท้ายที่ใช้ค้น พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 120 คน (52.67 %) คิดคำที่ใช้ค้นที่มีความหมายตรงกับเรื่องที่ต้องการ รองลงมาจำนวน 86 คน (37.71 %) การคิดคำค้นที่มีความหมายกว้างกว่าและจำนวนต่ำสุด 22 คน (9.65 %) คิดคำค้นที่มีความหมายแคบกว่า

เมื่อพิจารณาตามคณะและระดับการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตใช้คำค้นที่มีความหมายตรงกับเรื่องที่ต้องการค้น จำนวน 96 คน คำค้นที่มีความหมายกว้างกว่า จำนวน 65 คน คำค้นที่มีความหมายแคบกว่า จำนวน 16 คน ในระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นักศึกษาใช้คำค้นที่มีความหมายตรงกับเรื่องที่ต้องการค้น จำนวน 24 คน ใช้คำค้นที่มีความหมายกว้างกว่า จำนวน 21 คน ใช้คำค้นที่มีความหมายแคบกว่า จำนวน 6 คน

2.3 ขั้นตอนการค้น

2.3.1 ประเภทของหัวเรื่องที่ใช้

นักศึกษาที่ใช้หัวเรื่อง จำนวน 148 คน พบว่า เป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต 114 คน เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 34 คน และมีนักศึกษาที่ไม่ใช้หัวเรื่อง จำนวน 2 คน

นักศึกษาส่วนใหญ่ 123 คน (83.11 %) ใช้หัวเรื่องใหญ่เพียงประเภทเดียว นักศึกษาส่วนน้อย 25 คน (16.89 %) ใช้หัวเรื่องย่อย ซึ่งประเภทของหัวเรื่องย่อยที่มี

นักศึกษาใช้จำนวนสูงสุด 24 คน (16.21 %) คือ หัวเรื่องย่อยที่ใช้อธิบายหัวเรื่องใหญ่ และจำนวนที่เหลือน้อย 1 คน (0.66%) ใช้หัวเรื่องย่อยทางภูมิศาสตร์ ส่วนหัวเรื่องย่อยที่ไม่มีนักศึกษาใช้ได้แก่ หัวเรื่องย่อยแบ่งตามยุคสมัย หัวเรื่องย่อยแบ่งตามวิธีเขียน และ หัวเรื่องย่อยที่กำหนดค่าให้ใช้

เมื่อจำแนกตามคณะและระดับการศึกษาพบว่า นักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตส่วนใหญ่ 99 คน (88.85 %) ใช้หัวเรื่องใหญ่ นักศึกษาส่วนน้อย 15 คน (13.15 %) ใช้หัวเรื่องย่อย ในระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้หัวเรื่องใหญ่ 24 คน (70.58 %) นักศึกษาส่วนน้อย 10 คน (29.42 %) ใช้หัวเรื่องย่อย

นักศึกษาที่ไม่ใช้หัวเรื่อง จำนวน 2 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตคณะเทคโนโลยีการเกษตร 1 คน ซึ่งใช้วิธีการค้นหาหนังสือจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุดว่าเรื่องที่ต้องการอยู่ที่หมวดใด แล้วไปค้นที่ชั้นหนังสือ นักศึกษาอีก 1 คน เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้วิธีเดินไปค้นที่ชั้นหนังสือและค้นบัตรชื่อเรื่อง

2.3.2 ผลการค้นจากการใช้บัตรเรื่อง

นักศึกษาพบหนังสือจากการใช้บัตรเรื่อง จำนวน 146 คน พบรายการหนังสือที่ต้องการจำนวน 479 เล่ม เฉลี่ยการพบได้ 3.28 เล่มต่อ 1 คน

เมื่อจำแนกตามคณะและระดับการศึกษาพบว่านักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์พบหนังสือโดยเฉลี่ยสูงสุด 4.42 เล่ม นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรพบหนังสือจำนวนต่ำสุด 2.00 เล่ม นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์พบหนังสือโดยเฉลี่ยสูงสุด 4.50 เล่ม ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.20 เล่ม ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะกรรมการอุตสาหกรรม

จำนวนหนังสือที่พบจำแนกตามพิสัยพบว่า นักศึกษาจำนวนสูงสุด 116 คน พบรายการหนังสือที่ต้องการในพิสัย 1-4 เล่ม จำนวนต่ำสุด 1 คน พบในพิสัย 17-20 เล่ม ซึ่งนักศึกษาที่พบหนังสือสูงสุด คือ 19 เล่ม

เมื่อพิจารณาชื่อเรื่องของหนังสือที่พบกับคำที่ใช้ค้นพบว่า นักศึกษาใช้คำที่ใช้ค้นครั้งแรกตรงกับชื่อเรื่องของหนังสือที่พบจากการใช้บัตรเรื่องสูงสุด 101 คน (69.19 %)

นักศึกษาที่ใช้คำที่ไม่ตรงกับชื่อเรื่องของหนังสือที่พบจากการใช้บัตรเรื่อง มีจำนวนต่ำสุด 17 คน (11.64 %)

2.4 เวลาที่ใช้กัน

นักศึกษาจำนวนสูงสุด 50 คน ใช้เวลาในการค้นโดยใช้บัตรเรื่อง ต่ำกว่า 5 นาที รองลงมา จำนวน 47 คน ใช้เวลา 6-10 นาทีจำนวนต่ำสุด 3 คน ใช้เวลา 21-25 นาที และมีนักศึกษา 6 คน ใช้เวลามากกว่า 30 นาที ซึ่งในกลุ่มนี้ จำนวน 2 คน ใช้เวลาสูงสุด คือ 90 นาที

8. การค้นที่ชั้นหนังสือ

3.1 ข้อมูลที่นำมาใช้ค้น

นักศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนสูงสุด 109 คน (71.94 %) ใช้รายการชื่อหนังสือ รองลงมา 76 คำตอบ (52.05 %) ใช้รายการเลขหมู่หนังสือ ส่วนรายการที่ไม่มีผู้ใช้ คือ รายการปีที่พิมพ์

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มีจำนวนสูงสุด 86 คน (75.43 %) และระดับบัณฑิตศึกษา มีจำนวนสูงสุด 23 คน (71.87 %) ใช้รายการชื่อหนังสือจำนวนสูงสุด ส่วนรายการที่ใช้ในระดับรองมีข้อแตกต่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต จำนวนคำตอบ 59 คน (51.75 %) ใช้รายการเลขหมู่หนังสือ ส่วนในระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 20 คน (62.50 %) ใช้รายการเลขเรียกหนังสือ

3.2 ขั้นตอนการค้น

3.2.3 วิธีที่นักศึกษาใช้ในการเข้าถึงที่ชั้นหนังสือ

นักศึกษาจำนวนสูงสุด 125 คน (83.33 %) ใช้การอ่านป้ายบอกหมวดหมู่ที่ชั้นหนังสือ จำแนกเป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต จำนวน 94 คน (81.73 %) และระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 31 คน (88.57 %) รองลงมาจำนวน 77 คน (51.33 %) ใช้วิธีอ่านชื่อเรื่องของหนังสือ จำแนกเป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจำนวน 62 คน (53.91 %) และระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 15 คน (42.85 %) จำนวนต่ำสุด 7 คน (4.66 %) ใช้วิธีสอบถามจากอาจารย์ จำแนกเป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจำนวน 5 คน (4.34 %) และระดับบัณฑิตศึกษา 2 คน (5.71 %) นอกจากนี้ยังมีผู้ตอบวิธีอื่นๆซึ่งเห็นได้ว่า นักศึกษาใช้ความเคยชินและความคุ้นเคยในการใช้ห้องสมุดของตนเองและเพื่อนในการค้นหาหนังสือ

3.2.2 ผลการค้นจากการค้นที่ชั้นหนังสือ

นักศึกษาส่วนใหญ่ (81.33 %) พบหนังสือจากการค้นที่ชั้นหนังสือ นักศึกษาส่วนน้อย (18.66 %) ไม่พบหนังสือ เมื่อพิจารณาตามคณะและระดับการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมทุกคนพบหนังสือ รองลงมา เป็น นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 86.33 และต่ำสุด เป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 56.00 นักศึกษาที่ไม่พบหนังสือ ร้อยละสูงสุด 44.00 เป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ รองลงมา เป็น นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละ 28.00 และต่ำสุด เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 13.63 ในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษานักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ทุกคนพบหนังสือ รองลงมาเป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ร้อยละ 93.77 และต่ำสุดเป็น นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 80.00 นักศึกษาที่ไม่พบหนังสือ มี 3 คณะ คณะละ 1 คน เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และคณะ วิศวกรรมศาสตร์

จำนวนหนังสือที่พบและจำนวนหนังสือที่เลือกจากการค้นที่ชั้น หนังสือ พบว่านักศึกษาจำนวน 122 คน พบหนังสือจากการค้นที่ชั้น จำนวน 313 เล่ม และเลือกไว้ ใช้ 192 เล่ม เฉลี่ยจำนวนหนังสือ 1.57 เล่มต่อ 1 คน เมื่อพิจารณาตามคณะและระดับการศึกษา พบว่า ในระดับปริญญาบัณฑิต นักศึกษาเลือกหนังสือร้อยละสูงสุด 85.18 เป็นนักศึกษาคณะ วิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละต่ำสุด 41.17 เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยการเลือก หนังสือจำนวนสูงสุด 1.88 เล่มต่อ 1 คน เป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร และค่าเฉลี่ย ต่ำสุด 1.10 เล่ม ต่อ 1 คน เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ในระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาเลือก หนังสือร้อยละสูงสุด 75.00 เป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละต่ำสุด 55.00 เป็นนัก ศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยการเลือกหนังสือจำนวนสูงสุด 3.00 เล่มต่อ 1 คน เป็นนัก ศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด 0.50 เล่ม ต่อ 1 คน เป็นนักศึกษาคณะ วิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ค่าที่ใช้ค้นครั้งแรกกับชื่อเรื่องของหนังสือที่พบจากการ ค้นที่ชั้นหนังสือ พบว่า นักศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่ง จำนวน 81 คน (66.39 %) เลือกหนังสือที่มี

ชื่อเรื่องตรงกับคำที่ใช้ค้น นักศึกษาส่วนน้อย จำนวน 14 คน (11.47 %) เลือกหนังสือที่มีชื่อเรื่องไม่ตรงกับคำที่ใช้ค้น เมื่อพิจารณาตามคณะและระดับการศึกษา พบว่า ในระดับปริญญาบัณฑิต นักศึกษาที่เลือกหนังสือที่มีชื่อเรื่องตรงกับคำที่ใช้ค้น จำนวนสูงสุด 16 คน (88.88 %) เป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวนต่ำสุด 7 คน (46.66 %) เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เลือกหนังสือที่มีชื่อเรื่องตรงกับคำที่ใช้ค้น จำนวนสูงสุด 4 คน (80.00 %) เป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวนต่ำสุด 2 คน (50.00 %) เป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์

การวิเคราะห์ชื่อเรื่องของหนังสือที่พบจากการใช้บัตรเรื่อง จำนวน 479 เล่ม กับชื่อเรื่องของหนังสือที่เลือกจากการค้นที่ชั้นหนังสือส่วนใหญ่ 136 เล่ม (70.38 %) พบในรายการชื่อเรื่องของหนังสือที่พบจากการใช้บัตรเรื่อง มีเพียงส่วนน้อย 56 เล่ม (29.16 %) เป็นชื่อเรื่องที่เลือกจากการค้นที่ชั้นหนังสือเท่านั้น

พฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติเมื่อไม่พบหนังสือ นักศึกษาจำนวน 28 คน ที่ไม่พบหนังสือ มีนักศึกษจำนวนครึ่งหนึ่ง 14 คน (9.33 %) ไปค้นที่ห้องสมุดอื่น จำนวนที่เหลือ 10 คน (6.66 %) หยุดการค้น และยังมีนักศึกษอีก 4 คน (2.66 %) ใช้วิธีอื่นๆ

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์การคิดคำค้นจากชื่อเรื่องของหนังสือที่เลือกพบว่านักศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่ง (81 คน) เลือกหนังสือที่มีชื่อเรื่องตรงกับคำที่ใช้ค้นครั้งแรก นักศึกษาส่วนน้อย 14 คน (11.48 %) เลือกหนังสือที่มีชื่อเรื่องที่ไม่ตรงกับคำที่ใช้ค้นครั้งแรก

3.3 เวลาที่ใช้ในการค้นที่ชั้นหนังสือ

นักศึกษจำนวนสูงสุด 37 คน (24.66 %) ใช้เวลาในการค้น 6-10 นาที รองลงมาจำนวน 28 คน (18.67 %) ใช้เวลา 11-15 นาที จำนวนต่ำสุด 4 คน ใช้เวลา 21-25 นาที นอกจากนี้ยังมีนักศึกษจำนวน 1 คนที่ใช้เวลามากที่สุดในการค้นที่ชั้นหนังสือ คือ 120 นาที

4. ปัญหาและอุปสรรคในการค้น

ความถี่ของปัญหาที่นักศึกษา 150 คน ตอบ มีทั้งหมด 542 คำตอบ ความถี่สูงสุด 185 คำตอบ (31.13 %) เป็นปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดชั้นหนังสือและการจัดเรียงหนังสือบนชั้น ความถี่รองลงมา 141 คำตอบ (26.01 %) เป็นการใช้หัวเรื่อง ความถี่ต่ำสุด 96 คำตอบ

(17.71 %) เป็นการลงรายการบัตรและการจัดเรียงบัตร นอกจากนี้ ยังมีความถี่ของปัญหาอื่นๆ อีก 20 คำตอบ จำแนกเป็นความถี่สูงสุด 11 คำตอบ เป็นปัญหาด้านการบริการ ความถี่รองลงมา 6 คำตอบ เป็นด้านการจัดชั้นหนังสือและการจัดเรียงหนังสือบนชั้น ความถี่ของปัญหาที่เหลือ 3 คำตอบ เป็นปัญหาที่เกิดจากตัวผู้ใช้เอง คือ ขาดทักษะและความเข้าใจในการค้นเรื่อง

เมื่อจำแนกตามคณะและระดับการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษา มีความถี่ของปัญหาสูงสุดตรงกัน เป็นปัญหาด้านการจัดชั้นหนังสือและการจัดเรียงหนังสือบนชั้น เช่นเดียวกับความถี่รองลงมา เป็นปัญหาด้านการใช้หัวเรื่อง ส่วนความถี่ต่ำสุดพบข้อแตกต่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต เป็นปัญหาด้านการลงรายการบัตรและการจัดเรียงบัตร ส่วนระดับบัณฑิตศึกษา เป็นปัญหาด้านการบริการ

เมื่อพิจารณาตามรายการปัญหาและอุปสรรค 15 รายการ พบว่า ความถี่ของปัญหาสูงสุด 76 คำตอบ (14.02 %) เป็นปัญหามีผู้ยืมหนังสือเล่มที่ต้องการไป ความถี่รองลงมา 70 คำตอบ (12.19 %) เป็นปัญหาไม่พบหัวเรื่องที่ตรงกับคำที่ใช้ค้น ความถี่ต่ำสุด 3 คำตอบ (0.55 %) เป็นปัญหาบัตรเรียงผิดที่

5. ความสำเร็จในการค้น

นักศึกษาส่วนใหญ่ 103 คน (68.66 %) ประทับความสำเร็จในการค้นในระดับปานกลาง ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวนสูงสุด 25 คน นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนต่ำสุด 17 คน นักศึกษาที่ประทับใจความสำเร็จในระดับมาก จำนวน 36 คน (24.00 %) ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนสูงสุด 10 คน นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวนต่ำสุด 2 คน นักศึกษาที่ประทับใจความสำเร็จในระดับน้อย จำนวน 20 คน (13.33 %) ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวนสูงสุด 10 คน นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวนต่ำสุด 2 คน

อภิปรายผล

สถานการณ์ของนักศึกษา

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (115 คน) เป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต นักศึกษาส่วนน้อย (35 คน) เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างไม่ได้กำหนดเงื่อนไขว่าต้องเป็นนักศึกษาในแต่ละระดับในจำนวนที่เท่ากันเพียงแต่สภาพการปฏิบัติงานจริงที่ห้องสมุดทำให้ไม่สามารถเลือกผู้ใช้ตามระดับการศึกษาได้ และเน้นที่ผู้ใช้ที่มี

ความต้องการเข้ามาค้นเรื่องในห้องสมุดเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้กำหนดให้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์กลุ่มประชากรจำนวนทั้งหมด 150 คน เพื่อให้สามารถใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ในการค้นเรื่องของนักศึกษา

นักศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด (72 คน คิดเป็น 48.00%) มีวัตถุประสงค์ในการค้นเรื่องเพื่ออ่านประกอบการเรียน รองลงมา จำนวน 54 คน (36.00%) ค้นเพื่อทำรายงานนั้น เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจะมีวัตถุประสงค์เพื่ออ่านประกอบการเรียนอย่างสูงสุดจำนวน 60 คน (52.17%) เป็นเพราะการศึกษาในระดับนี้ต้องค้นคว้าหาความรู้อย่างกว้างขวาง ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อทำวิทยานิพนธ์สูงสุด 15 คน (42.85%) นั้นเป็นเพราะต้องค้นคว้าในลักษณะที่เป็นงานวิจัยตามหลักสูตร

การค้นโดยใช้บัตรเรื่อง

ในด้านเรื่องที่ต้องการค้นจะเห็นว่านักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ค้นเรื่องตรงกับคณะอื่น ๆ อีก 3 คณะ ได้แก่ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรและสาขาวิชาของคณะครุศาสตร์มีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกับคณะอื่น ได้แก่ สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สาขาวิชาครุศาสตร์วิศวกรรมโทรคมนาคม สาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน สาขาวิชาครุศาสตร์ศิลปอุตสาหกรรม

ลักษณะคำที่ใช้ค้นของนักศึกษา โดยลักษณะคำที่ใช้ค้นเป็นศัพท์อิสระ (80 คน) มากกว่าศัพท์ควบคุม (70 คน) ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้อที่ 1 ว่า การคิดคำค้นเรื่องในครั้งแรกของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นศัพท์อิสระมากกว่าศัพท์ควบคุมที่ห้องสมุดใช้เป็นหัวเรื่อง ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวตรงกับงานวิจัยของ Baker (1991) ที่พบว่า คำที่ผู้ใช้คิดในการค้นครั้งแรกมักไม่ตรงกับหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ในลักษณะที่เป็นศัพท์บังคับ และสอดคล้องในข้อสรุปว่าผู้ใช้ที่มีศัพท์เฉพาะสาขาวิชาจะไม่พบปัญหาดังกล่าว ซึ่งเห็นได้จากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะใช้ศัพท์ควบคุม (20 คน) มากกว่าศัพท์อิสระ (15 คน) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความคุ้นเคยกับศัพท์ในสาขาวิชามากกว่าจึงค้นในลักษณะที่เป็นศัพท์ควบคุม

การคิดคำค้นเรื่อง นักศึกษาส่วนใหญ่ 120 คน ใช้คำค้นที่มีความหมายตรงกับเรื่องที่ต้องการสูงสุด แล้วปรับปรุงคำค้นไปสู่คำที่มีความหมายกว้างและแคบตามลำดับ ซึ่งเห็นได้จากนักศึกษาใช้คำที่สองที่ใช้ค้นมีความหมายกว้าง และคำสุดท้ายที่ใช้ค้นใช้คำที่มีความหมายแคบ ซึ่งไม่ตรงกับงานวิจัยของ Hancock (1987) ที่พบว่านักศึกษาคิดคำกว้าง ๆ แล้วปรับปรุงคำที่ใช้ค้นไปสู่ความหมายที่ตรงกว่าหรือแคบกว่า

ขั้นตอนการค้นจากการค้นที่บัตรเรื่องมีขั้นตอนตั้งแต่การใช้บัตรเรื่อง จำนวนรายการที่พบ จนถึงนำข้อมูลจากรายการบัตรซึ่งเป็นข้อมูลที่นำมาใช้ค้นที่ชั้นหนังสือ การใช้บัตรเรื่องนักศึกษส่วนใหญ่ใช้หัวเรื่องใหญ่เพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์ของหัวเรื่องย่อย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Knutson (1986) ที่พบว่านักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้หัวเรื่องใหญ่ ส่วนผลการค้นจากการใช้บัตรเรื่องพบว่า นักศึกษาพบหนังสือที่ต้องการจากการใช้บัตรเรื่องโดยเฉลี่ย 3.28 เล่ม ค่อ 1 คน ซึ่งสอดคล้องกับการจำแนกตามพิสัยของจำนวนเล่มในการพบชื่อหนังสือโดยใช้บัตรเรื่องคือ นักศึกษาจำนวนสูงสุด 116 คน พบหนังสือในพิสัย 1 - 4 เล่ม นอกจากนี้เห็นได้ว่าชื่อเรื่องของหนังสือที่นักศึกษาพบว่าตรงกับเรื่องที่ต้องการนั้น ส่วนใหญ่จะตรงกับคำที่ค้นครั้งแรก เวลาที่นักศึกษาใช้ค้นที่บัตรเรื่องอยู่ในพิสัยต่ำกว่า 5 นาที ซึ่งเป็นนักศึกษาจำนวนสูงสุดเพียง 1 ใน 3 (50 คน) ของนักศึกษาทั้งหมด (150 คน) และมีนักศึกษาจำนวน 2 คน ใช้เวลาในการค้นที่บัตรเรื่องมากที่สุดคือ 90 นาที ซึ่งจะเห็นว่านักศึกษาที่ใช้เวลาค่ากว่า 5 นาที จำนวน 50 คนนั้น ยังไม่ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ซึ่งถ้ารวมพิสัยเวลา 6 - 10 นาที ที่มีนักศึกษานี้จำนวน 47 คน แล้วจะพบว่าเกินครึ่งหนึ่ง (97 คน) จึงสามารถสรุปได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในพิสัย 1 - 10 นาที ในการค้นที่บัตรเรื่อง

การค้นที่ชั้นหนังสือ

นักศึกษส่วนใหญ่ใช้รายการชื่อหนังสือ จำนวน 109 คน (74.65 %) เพื่อนำไปค้นที่ชั้นหนังสือ ซึ่งเห็นได้ว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับชื่อเรื่องของหนังสือมาก และเมื่อพิจารณาร่วมกับรายการที่นำไปใช้ในการค้นในอันดับรอง นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตใช้รายการเลขหมู่หนังสือ จะเห็นได้ว่านักศึกษาต้องการไปเลือกดูชื่อเรื่องของหนังสือตามหมวดหมู่อย่างกว้าง ๆ มากกว่า ส่วนในระดับบัณฑิตศึกษาใช้รายการเลขเรียกหนังสือ ซึ่งอาจเป็นเพราะสามารถตัดสินใจเลือกหนังสือที่ต้องการได้จากบัตรเรื่องได้ดีกว่า และจากประสบการณ์การค้นคว้าที่ผ่านมาจึงทำให้จดเลขเรียกหนังสือแล้วนำไปค้นที่ชั้นหนังสือ ซึ่งหากไม่พบหนังสือ ก็สามารถนำมาสอบถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้ว่าหนังสือมีผู้ยืมไปหรือไม่

วิธีที่นักศึกษาใช้ในการค้นหาหนังสือบนชั้นพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่และเป็นจำนวนสูงสุด ใช้การอ่านป้ายบอกหมวดหมู่ที่ชั้นหนังสือ ไม่ตรงกับวิธีการที่นำรายการข้อมูลมาใช้ค้นของนักศึกษาที่ใช้รายการชื่อหนังสือ วิธีที่ใช้ในการค้นหาหนังสืออันคับรองนักศึกษาเป็นวิธีอ่านชื่อเรื่องของหนังสือ ซึ่งไม่ตรงกับวิธีการที่นำรายการข้อมูลมาใช้ค้นของนักศึกษาในอันคับรองโดยนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ใช้รายการเลขหมู่หนังสือ และบัณฑิตศึกษา ใช้รายการเลขเรียกหนังสือ การเห็นได้ว่าวิธีการอ่านป้ายบอกหมวดหมู่ไม่ได้เป็นวิธีหลักในการค้นหาตามรายการข้อมูลที่นำมาใช้ค้น เป็นเพราะนักศึกษายังคงต้องการอ่านชื่อเรื่องของหนังสือเพื่อเลือกดูไปเรื่อย ๆ แล้วค่อยตัดสินใจในการเลือกเล่มที่ต้องการ

ผลการค้นที่ชั้นหนังสือ นักศึกษาส่วนใหญ่ 122 คน (81.33%) พบหนังสือจำนวน 313 เล่ม และเลือกหนังสือที่ต้องการจากการค้นที่ชั้นหนังสือได้โดยเฉลี่ย 1.57 เล่ม ต่อ 1 คน ส่วนนักศึกษาที่ไม่พบหนังสือ (28 คน) ครึ่งหนึ่งมีความพยายามจะไปค้นต่อที่ห้องสมุดอื่น จะเห็นได้ว่าจำนวนหนังสือที่เลือกได้โดยเฉลี่ย 1.57 เล่ม ต่อ 1 คน นั้นเป็นค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ Hancock (1987) และ Ross (1993) ที่พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่เลือกหนังสือได้อย่างน้อย 2 เล่ม ต่อ 1 คน ซึ่งห้องสมุดต่าง ๆ ควรพิจารณานโยบายการจัดการจัดหาทรัพยากรให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ให้มากขึ้น นอกจากนี้ชื่อเรื่องของหนังสือที่เลือกไม่ว่าจะเป็นการเลือกจากรายการบัตรและที่ชั้นหนังสือจะตรงกับคำที่ใช้ค้นครั้งแรก ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้อที่ 3 ของการวิจัยที่ว่า ชื่อเรื่องของหนังสือที่นักศึกษาเลือกส่วนใหญ่เป็นคำที่ตรงกับคำที่ใช้ค้นเป็นครั้งแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bates (1987) และ Hancock (1987)

การวิเคราะห์ผลการค้นโดยพิจารณาจากชื่อเรื่องของหนังสือที่พบจากการใช้บัตรเรื่องกับชื่อเรื่องของหนังสือที่เลือกจากการค้นที่ชั้นหนังสือ พบว่า หนังสือส่วนใหญ่จำนวน 136 เล่ม (70.83 %) มีชื่อเรื่องตรงกัน มีเพียงจำนวน 56 เล่ม (29.16 %) เท่านั้นที่ไม่ตรงกัน ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นจำนวนที่ไม่เกินครึ่งหนึ่งของจำนวนหนังสือที่เลือก จึงไม่สามารถสรุปเป็นการค้นหนังสือเพิ่มเติมของนักศึกษาส่วนใหญ่ได้ ดังนั้นจึงไม่ตรงกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า นักศึกษาที่ใช้บัตรเรื่องส่วนใหญ่ค้นเรื่องเพิ่มเติมจากการค้นที่ชั้นหนังสือ และการวิจัยของ Hancock (1987) ที่พบว่า มีผู้ใช้พบเล่มที่ตั้งใจจะค้นแล้วต้องการหาเล่มอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันจากการค้นที่ชั้นหนังสือ โดยอาศัยลักษณะการจัดหมวดหมู่ของหนังสือ

เวลาที่ใช้ในการค้นที่ชั้นหนังสือ

นักศึกษาจำนวนสูงสุด 37 คน ใช้เวลา 6 - 10 นาทีนั้นคิดเป็น 1 ใน 5 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดซึ่งยังไม่ใช่นักศึกษาส่วนใหญ่ แต่เมื่อพิจารณาเวลาค้นตั้งแต่ ต่ำกว่า 5 นาที ถึง 15 นาที แล้วจะพบว่ามียังมีจำนวนนักศึกษาเกินครึ่งหนึ่ง (89 คน) จึงสามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลา 1 - 15 นาทีในการค้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ross (1993) ที่ผู้ใช้ใช้เวลาในช่วง 12.99 - 14.77 นาที จะเห็นได้ว่าจะเป็นการใช้เวลาที่มากกว่าการค้นโดยใช้บัตรเรื่อง เนื่องจากนักศึกษาจะต้องเดินเลือกดูชื่อเรื่องหนังสือ เนื่องจากใช้ข้อมูลที่นำมาค้นเป็นชื่อเรื่อง และหยิบตัวเล่มมาเปิดดูหน้าสารบัญของหนังสือจึงจะสามารถตัดสินใจได้ว่าจะเลือกหนังสือเล่มนั้น ๆ ไว้ใช้หรือไม่ ซึ่งจากการวิจัยพบว่ามีนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตจำนวน 1 คน ใช้เวลาในการค้นมากที่สุดคือ 120 นาที ซึ่งอาจเป็นผลจากนักศึกษาขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ในด้านการจัดเรียงหนังสือบนชั้นของห้องสมุด หรือจากการจัดการดำเนินงานของห้องสมุดเองในการจัดเรียงหนังสือ ชั้นชั้นบริการไม่ถูกต้อง

ปัญหาและอุปสรรคในการค้น

ความถี่ของปัญหาที่นักศึกษาจำนวน 150 คน ตอบ มีความถี่สูงสุด 185 คำตอบ (31.13 %) เป็นปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดชั้นหนังสือและการจัดเรียงหนังสือบนชั้น ส่วนความถี่รองลงมา เป็นการใช้หัวเรื่องจำนวน 141 คำตอบ (26.01 %) ความถี่ต่ำสุด 96 คำตอบ เป็นการลงรายการบัตรและการจัดเรียงบัตร (17.71 %) นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคอื่นที่นักศึกษาตอบพบว่า เป็นปัญหาในด้านการบริการของห้องสมุดคือ หนังสือมีผู้ยืมออกไป และปัญหาที่เกิดจากการจัดเรียงชั้นหนังสือและการจัดเรียงหนังสือบนชั้น คือหนังสือเรียงไม่เป็นระเบียบ และปัญหาที่เกิดจากตัวผู้ใช้เองคือ ขาดทักษะความเข้าใจในการค้นบัตรเรื่อง

เมื่อข้ถามความคิดเห็นของปัญหาและอุปสรรคพบว่า ปัญหาสูงสุด เป็นปัญหาด้านการบริการของห้องสมุด คือ หนังสือมีผู้ยืมไป ซึ่งมีความถี่ 76 คำตอบ (14.02 %) ความถี่รองลงมา 70 คำตอบ (12.19 %) ไม่พบหัวเรื่องที่ตรงกับคำที่ใช้ค้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย Malcolm, Miura และคนอื่น ๆ, Swanson, Dickinsen, Simmons และ Foster, Micho (อ้างถึงใน Baker, 1991); ชมภู ไซตจวิระ, ศรีสุภา บุญชัย (อ้างถึงใน ศรีพันธ์ พิพัฒน์พันธ์, 2528); วิสัย อัครกฤษยา (2530) ที่พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการใช้บัตรเรื่องในด้านการเลือกคำที่นำมาใช้ค้น ซึ่งไม่ตรงกับหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Urgubart และ Schofield (1972) และอัชชา แสงกระจ่าง (2533) ที่พบว่าสาเหตุของความล้มเหลวในการค้นหาหนังสือซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการ

เป็นอุปสรรคต่อการค้น คือหนังสือมีผู้ยืมออกไป หนังสือวางผิดชั้น หนังสือยังไม่ขึ้นชั้นให้บริการ และจำนวนหนังสือไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ไม่ตรงกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการคิดคำค้น และปัญหาในด้านการใช้หัวเรื่องเป็นเพียงปัญหาอันดับรองเท่านั้น และสรุปได้ว่า ไม่ตรงกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่านักศึกษาไม่พบหนังสือที่ต้องการเนื่องจากขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุด เพราะนักศึกษาที่มีความถี่ของปัญหาไม่เข้าใจการจัดหมวดหมู่หนังสือของนักศึกษา 47 คำตอบ (8.67%) ซึ่งเป็นเพียงปัญหาในอันดับที่ 5 ของรายการปัญหาทั้งหมด

ความสำเร็จในการค้น

นักศึกษาส่วนใหญ่ 103 คน (68.66%) ประสบความสำเร็จในการค้นในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้อที่ 8 ที่ว่า นักศึกษาประสบความสำเร็จในการค้นเรื่องโดยใช้บัตรเรื่องและการค้นที่ชั้นหนังสือในระดับปานกลาง ซึ่งเห็นได้จากนักศึกษาจำนวนสูงสุดของทุกคณะตอบตรงกันว่าประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kantor (อ้างถึงใน อัษนา แสงกระจ่าง, 2533) ที่พบว่าอัตราความสำเร็จของผู้ใช้ส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างร้อยละ 50-70 ; Ciliberti และคณะ (1987) พบอัตราความสำเร็จในการค้นเรื่องโดยใช้หัวเรื่องร้อยละ 57; พิมพ์ อินแบน (2528) พบอัตราความสำเร็จในการค้นหนังสือร้อยละ 71.50; สุพันธ์ โคกกรวด พบว่าอัตราความสำเร็จในการค้นหาวารสารร้อยละ 74.60 ซึ่งแตกต่างกับ Wellisch (อ้างถึงใน Baker, 1991) พบว่าความสำเร็จในการค้นเรื่อง คือ มีจำนวนน้อยกว่า 30.00 เปอร์เซนต์

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการใช้บัตรเรื่องและการค้นที่ชั้นหนังสือ และทำให้ทราบถึงปัญหาของนักศึกษา ซึ่งห้องสมุดแต่ละคณะสามารถนำมาปรับปรุงเกี่ยวกับการทำรายการบัตรให้สอดคล้องกับการใช้ของผู้ใช้ และการปรับปรุงการบริการ รวมถึงการสอนการใช้ห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้พบหนังสือที่ต้องการได้สะดวกรวดเร็วขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยเห็นควรมีข้อเสนอต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบนำไปพิจารณาดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร

ด้านการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน จากการศึกษาประสบปัญหาในด้านการไม่เข้าใจการจัดเรียงหนังสือบนชั้นมีจำนวนสูงสุดและขาดทักษะความเข้าใจในการค้น ซึ่งเป็นผลให้ใช้เวลาในการค้นทั้งที่บัตรเรื่องและที่ชั้นหนังสือรวมกันโดยเฉลี่ยมากถึง 30 นาที ซึ่งเป็นการ

ใช้เวลาที่มากเกินไปจนกระทบต่อการค้นหาหนังสือ 1 ครั้งต่อ 1 เล่ม ถ้าทางสถาบันฯ ได้กำหนดให้นักศึกษาในชั้นปีที่ 1 ทุกคนจะเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาบังคับแทนที่จะเป็นเพียงวิชาเลือก จะสามารถช่วยให้นักศึกษามีทักษะในการค้นหาหนังสือและแสวงหาสารนิเทศอื่น ๆ เพื่อเขียนรายงานโครงการพิเศษ ได้รวดเร็วและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์

1. ด้านการจัดทำรายการ

บรรณารักษ์ควรพิจารณานำศัพท์สัมพันธ์มาช่วยกำหนดหัวเรื่องให้นักศึกษาสามารถค้นได้ เนื่องจากการคิดคำค้นของนักศึกษาที่ตรงกับเรื่องที่ต้องการและพบอุปสรรคในการไม่พบหัวเรื่องที่ตรงกับคำที่ใช้ค้น ซึ่งทำให้นักศึกษาใช้วิธีเลือกชื่อเรื่องของหนังสือจากการเดินตามชั้น ซึ่งจะใช้เวลามากในการค้นเรื่องแต่ละครั้ง ซึ่งหากทำรายการด้วยคอมพิวเตอร์ในระบบบูรณาการแล้ว จะช่วยให้การค้นหาเรื่องสะดวกมากขึ้น มีคำศัพท์มากขึ้น นอกเหนือจากการกำหนดด้วยคำสำคัญหรือการกำหนดเรื่อง

2. การจัดชั้นหนังสือและการจัดเรียงหนังสือบนชั้น

จากการที่นักศึกษาประสบปัญหาคือ ไม่เข้าใจการจัดเรียงหนังสือบนชั้นและการจัดหมวดหมู่หนังสือ รวมถึงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่พบว่าหนังสือบนชั้นวางไม่เป็นระเบียบ ทำให้ยากต่อการค้นหา บรรณารักษ์ควรดูแลให้การจัดเรียงหนังสือบนชั้นถูกต้องและเป็นระเบียบอย่างสม่ำเสมอ

การนำผลงานวิจัยไปปฏิบัติ

1. ปรับปรุงการสงรายการโดยเพิ่มคำจากศัพท์สัมพันธ์ และเพิ่มรายละเอียดของสารบัญให้นักศึกษาสามารถสืบค้นได้ ผู้ใช้จะตัดสินใจเลือกหนังสือได้เร็วขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลาในการเดินดูตามชั้นหนังสือ

2. ห้องสมุดควรแนะนำการค้นหาหนังสือแก่นักศึกษา หรือทำป้ายอธิบายวิธีการค้นหาหนังสือ และการแก้ปัญหา และอุปสรรคที่พบบ่อยๆ เพื่อให้นักศึกษาพบหนังสือที่ต้องการได้รวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยในด้านพฤติกรรมการกั้นเรื่อง หลังจากที่ห้องสมุดใช้ระบบบูรณาการแล้ว เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการกั้น ซึ่งจะทำให้การบริการของห้องสมุด สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษามากยิ่งขึ้น

2. ควรวิจัยการกั้นที่ชั้นหนังสือที่สำนักหอสมุดกลาง ในมหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกับการกั้นที่ห้องสมุดคณะ ซึ่งจะ ได้พฤติกรรมการกั้น ในสภาพแวดล้อมที่ต่างออกไป ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการอธิบายวิธีกั้นกว่า และนักศึกษานำไปใช้ได้มีโอกาสที่ไปกั้นกว่าห้องสมุดอื่นๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย